

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОСНОВИ ТЕРАПІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМ'Ї**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність ІІІ Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи терапії та консультування сім'ї
Викладач (і)	Протас О. Л.
Контактний телефон викладача	(0342) 57-00-05
E-mail викладача	oksana.protas@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес сімейної терапії, стратегії і техніки допомоги сім'ї.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: курсу: ознайомлення студентів із особливостями сімейної терапії, соціально терапевтичними моделями допомоги сім'ї, формування у них практичних вмінь розробляти стратегії допомоги сім'ї, застосовуючи різні техніки сімейної терапії з метою забезпечення належного функціонування сім'ї як системи, яка створює умови для реалізації можливостей кожного із її членів.

Завдання курсу спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти знань сутності понять „сімейна терапія”, „теорія систем” та наукових підходів до сімейної терапії в Україні і світі;
- ознайомлення з основними функціями, структурою, динамікою сім'ї як системи;
- оволодіння студентами знаннями основних завдань, етапів, принципів, моделей сімейної терапії;
- знання специфіки роботи сучасних шкіл сімейної терапії;
- формування вмінь застосовувати інноваційні техніки в роботі з сім'єю.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК-10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-11 Здатність до надання допомоги і підтримки дітям а молоді а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК-16 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи

СК-20 Здатність до сприяння соціального захисту дітей, надання підтримки їх сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

СК-25. Здатність розуміти сутність, значення напрямів, форм і методів та технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів.

Програмні результати навчання

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з особами та сім'ями, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	ІІІ Дитячі та молодіжні служби	III	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	семін. заняття	сам. роб
Тема 1. Соціально- психологічний аналіз сімейної системи	2	4	10
Тема 2. . Основи сімейної терапії	2	2	10
Тема 3. Основні напрями та школи сімейної терапії. Інтегративна модель сімейної терапії	2	4	10
Тема 4. Розгляд сімейних ситуацій і їх вирішення з поглядів різних напрямів і шкіл сімейної терапії.	2	2	10
Тема 5. Діагностика взаємовідносин у сім'ї	2	4	10
Тема 6. Допомога молоді в питаннях готовності до сімейного життя.	2	2	10
Тема 7. Консультування сім'ї	2	2	10
Тема 8. Особливості консультування подружжя	2	2	10
Тема 9. Сімейна терапія у взаємостосунках подружжя	2	4	10
Тема 10. Соціально-педагогічна терапія у взаємостосунках батьків і дітей	2	4	10
Тема 11. Індивідуальне консультування	2	2	10
Тема 12. Тренінг сімейної терапії	2	4	10
ЗАГ.:	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Семінарське/практичне заняття	45
	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	45
	Максимальна кількість балів	100
Вимоги до письмових робіт	Контрольні роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі дистанційного навчання d-learn. Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. Неприпустимі плагіат та списування. Завдання, здані із запізненням без поважної причини оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.	
Семінарські заняття	Поточний контроль здійснюється через усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських\практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань на семінарських\практичних заняттях проводиться за 100 бальною шкалою. Максимальна оцінка за семінарські\практичні заняття – 25 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/05/poriadokorhanizatsii-ta-provedenniaotsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoiosvity.pdf Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота.	
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.	

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Академічна доброчесність. Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності що ґрунтується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <http://surl.li/omcveh>

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» <http://surl.li/ypfkxt> *Неформальна освіта:*

Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Рекомендована література

Основна

1. Борисова Ю. Сімейна терапія. Посібник до вивчення дисципліни «Теорія соціальної роботи». Д.: РВВ ДНУ, 2015. 24 с. С. 18–23.
2. Максимова Н. Сімейне консультування: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2014. 304 с.
3. Мілютина К. Індивідуальне консультування з сімейних проблем. Психологія сім'ї. Техніки раціонально-інтуїтивної психокорекції родин: навч. посібник. Київ: Главник, 2017. С.4-26.
4. Паркулаб О. Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. 2020. Вип. 15. С. 187-191. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/habit_2020_15_33
5. Федоренко Р. П. Теоретичний аналіз еволюції шлюбно-сімейних взаємин. Психологія сім'ї : навч. посіб.; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2015. С. 7-58.

Додаткова

1. Виноградна О. Особливості застосування нейролінгвістичного програмування у психотерапії. Практична психологія та соціальна робота: науково-практичний та освітньо-методичний ж-л. Київ:Социс.8. С. 74-78.
2. Дорошко І. Стилі родинного виховання та їх корекція у психотерапевтичних практиках . Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості : колект. монографія / М-во освіти та науки України, Східноєвроп. нац. унт ім. Лесі Українки ; [кол. авт.: О. В. Лазорко та ін.]. Луцьк, 2015. С.493-510
- 3.Карпенко Є. В. Методи сучасної психотерапії : навч. посіб.; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. Львів; Дрогобич : Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, 2015. 120 с
4. Карпенко З. Психотерапевтичний практикум, Вип. 1: Класичний психоаналіз. Ів.-Франківськ: Гостинець, 2014. 60 с.
5. Креймер Д. Психологічні засади травматерапії сімей учасників бойових дій. Вісник : Київ. ін-т бізнесу і технологій; [відп. за вип. Р. О. Язиніна]. Київ, 2016. Вип. 3 (31). С. 43-47.
6. Пожидаєва О. Сутність та види консультування в соціально-педагогічній діяльності. Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. 2015. No1(17). Сер. Педагогічні науки. С. 22–25.
7. Седих К. Принципи і методи системної сімейної психотерапії в соціально-психологічних тренінгах. Педагогічний процес: теорія і практика: збірник наукових праць. Київ: П/П "ЕКМО", 2015.Вип. 2.С.186-196.
8. Теорія і технології застосування сучасних підходів до психотерапії у вітчизняних соціокультурних умовах : монографія / НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 268 с.
- 9.Федоренко Р. Психологія молодшої сім'ї і сімейна криза: монографія.Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2017. 168 с.

Викладач
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи

Оксана ПРОТАС